

Informace k Nařízení (EU) 2016/679 (GDPR)

Evropský právní rámec ochrany osobních údajů

Datem 25. května 2018 nabývá účinnosti evropské nařízení o ochraně osobních údajů. Celý název tohoto dokumentu zní „*Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)*“ a je jeho plné znění je dostupné na stránkách Úředního věstníku EU. Často používané označení GDPR je zkratkou anglického názvu – *General Data Protection Regulation*. Pokud je právní norma Evropské unie označena jako nařízení, je přímo použitelné, tj. je závazné pro všechny instituce a občany v zemích EU (nejen pro vlády členských států jako je tomu v případě evropských směrnic, které vyžadují zapracování do národních právních řádů).

K revizi dosavadního evropského právního rámce, založeného na směrnici 95/46/ES přikročila Evropská komise proto, že tento rámec přestal odpovídat v současnosti používaným moderním prostředkům automatizovaného zpracování dat. Nové evropské nařízení je platné od dubna 2016, tj. od data vydání. Účinnosti nabývá 25. Května 2018. Dvouletá (tzv. legisvakanční) lhůta do nabytí účinnosti byla stanovena s ohledem na potřebu uvést zpracování osobních údajů v zemích EU do souladu s obecným nařízením.

Národní právní rámec ochrany osobních údajů

Od roku 2000 upravuje zpracování osobních údajů v České republice *zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů*, který vychází ze zmíněné rušené evropské směrnice. Platnost tohoto zákona končí podobně, datem 25. 5. 2018. GDPR ponechává členským státům možnost konkretizovat některé instituty a požadavky nařízení v rámci nařízením daného rozmezí a s ohledem na zvyklosti daného státu. U některých aspektů GDPR výslovně předpokládá vnitrostátní úpravu. Jedná se např. o zpracování osobních údajů pro účely výkonu svobody projevu, práva na informace, svobody vědeckého bádání a umělecké tvorby.

Tento právní předpis je označován jako *adaptační zákon* a také pro jeho přípravu a přijetí měla sloužit stanovená legisvakanční dvouletá lhůta. Některé státy jí plně využily (např. Rakousko, které přijalo svůj adaptační zákon před rokem), některé nikoliv. K nim patří i Česká republika, kde bude návrh adaptačního zákona projednán vládou 23. 3. 2018 a následně předložen Poslanecké sněmovně. Předpokládá se, že by jej obě komory Parlamentu měly projednat ve zkráceném řízení tak, aby nabyl účinnosti spolu s GDPR, tj. 25. května 2018.

Dopady

Obecné nařízení GDPR nemění základní zásady zpracování osobních údajů ani nerozšiřuje svoji působnost oproti současné právní úpravě. V případě některých subjektů však klade vyšší nároky na zpracování osobních údajů. Jedná se o velké správce osobních údajů, kteří zpracovávají rozsáhlé množství osobních údajů, jenž je současně ze své podstaty rizikové pro práva a svobody subjektů údajů, tedy fyzických osob, o nichž jsou osobní údaje zpracovávány. Jsou to např. banky, pojišťovny, telekomunikační operátoři, velké nemocnice, školy, orgány veřejné moci.

Pro OSVČ, malé a střední podnikatele do 250 zaměstnanců, podnikatele provozující malý internetový obchod, kteří de facto zpracovávají osobní údaje svých zákazníků pouze pro účely poskytnutí služby či výrobku, nebo osobní údaje zaměstnanců či obchodních partnerů, nepřináší GDPR zásadní změny oproti stávající úpravě. I v těchto případech je nutné zejména sledovat dodržování základních zásad zpracování osobních dat. Nutné je především sledovat legitimní účel, pro který byly osobní údaje shromážděny (odkaz na právní předpis, podle kterého vzniká povinnost ukládat osobní údaje – tzv. oprávněný zájem) a osobní údaje adekvátně zabezpečit. Toto však neplatí, pokud OSVČ, malí a střední podnikatelé provádějí rozsáhlé nebo rizikové zpracování osobních údajů; pak se i na ně vztahují níže uvedené povinnosti.

Z působnosti obecného nařízení jsou vyloučeny činnosti fyzické osoby, při kterých jsou zpracovávány osobní údaje výlučně pro osobní či domácí činnost (např. sestavování rodokmenu) a osobní údaje zemřelých fyzických osob.

Správci, u nichž zpracování osobních údajů je spojeno s rizikem nebo vysokým rizikem pro práva a svobody fyzických osob, musí plnit některé nové povinnosti, k nimž patří zejména:

- vést záznamy o činnostech zpracování,
- jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů
- provést posouzení vlivu na ochranu osobních údajů,
- v určených případech provést předchozí konzultace s dozorovým úřadem.

Novou je také povinnost ohlašovat porušení zabezpečení osobních údajů dozorovému úřadu, resp. subjektu údajů, která se může podle povahy věci týkat každého správce či zpracovatele (ten oznamuje správci).

ČKAIT, jako orgán veřejné moci, musí plnit tyto nové povinnosti, tj. musí mimo jiné jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů. Na členy ČKAIT, kteří podnikají v projektové činnosti, v provádění staveb, v dozorové činnosti na stavbách, se tyto nové povinnosti nevztahují (pokud u nich zpracování osobních údajů není např. spojeno s rizikem, např. v případě biometrických údajů, které jsou zpracovávány za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby – kamerové systémy). Vždy bude důležité rozlišit, kdy se zpracování osobních údajů děje na základě právních důvodů (vedení a následné uložení stavebního deníku se jmény fyzických osob, které na stavbě pracovaly, úschova projektové dokumentace, kde stavebníkem je fyzická osoba), a kde je potřebné udělení souhlasu fyzické osoby pro konkrétní účel (portrétní fotografie zaměstnanců na internetovém portálu; souhlas není třeba u volených představitelů Komory).

Ve svém důsledku se jedná o obecné administrativní povinnosti. S ohledem na možné dopady a vysokou míru sankcionování porušení povinností doporučujeme uspořádat odborné semináře na téma GDPR v činnosti autorizovaných osob. Připravujeme rovněž základní informační článek pro Z+I. Jako přednášející doporučujeme odborníky, kteří problematiku GDPR znají, rozlišují mezi povinnostmi drobných podnikatelů a provozovatelů velkých databázových sítí s osobními daty a nejsou v problematice podnikatelsky zainteresováni (bohužel, časté u přednášejících z advokátních kanceláří).

Vzhledem k tomu, že neumíme předem identifikovat nejrůznější situace a okolnosti, kdy se autorizované osoby dostávají do střetu s otázkou ochrany osobních dat fyzických osob, doporučujeme při rozeslání pozvánek na seminář vyzvat oslovené členy Komory, aby předem zaslali na OK své dotazy.

Marie Báčová

Odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Ing. Dominika Hejduková

Vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT